



Erikoiskasvit

Punajuuri (*Beta vulgaris var. Flavescens*)

Eli punajuurikas on juurikkaan lajimuunnos kuten sokerijuurikas. Hyvä punajuuri on tasainen muodoltaan, voimakkaan tummanpunaisen värinen ja sileä pinnalta. Mehevä mukula suositellaan käytettäväksi vain kunnolla kypsennettynä.

Maaperän vaatimukset: viljelyyn sopivat maalatit ovat hietasavi, hieno hieta ja multamaa. Maan tulee olla vettä pidättävä. Punajuuri kasvaa parhaiten ei liian happamassa maassa. Happamuutta punajuuri sietää hiukan eloperäisillä ja karkeilla kivennäismailla, maan pH tulee olla vähintään 6,5.

Kasvuston perustaminen: kasvualustan kyntö tulee tehdä kaksi päivää ennen varsinaista kylvömuokkausta koska maa kuivuu nopeasti keväällä, maan tiivistymistä tulee välttää. Kylvösyvyys 2–4 cm ja riviväli 20–40 cm. Ryppäissä kasvavia taimia harvennetaan 3–8 cm välein. Mitä tiheämmässä taimet kasvavat, sitä pienemmäksi punajuuret muodostuvat. Kasvun turvaamiseksi tulee olla valmius kastella kesän aikana, sillä varren paksuntuessa veden tarve lisääntyy. Kuivalla maalla punajuuri ei menesty.

Lannoitus: lannoitus viljavuusanalyysin tarpeen mukaan juurikkaille tarkoitetuilla lannoitteilla, tasapainoinen lannoitus edistää hyvälaatuisen sadon muodostumista.

Sadonkorjuu: kasvukausi on suhteellisen lyhyt ja täysi sato muodostuu kesän aikana. Eri käyttötarkoituksiin punajuuri nostetaan tiettyinä aikoina, esimerkiksi säilykkeitä varten nosto tapahtuu kesän lopussa. Punajuuri ei säily lämpimässä pitkään, joten se tulee siirtää noston jälkeen jatkojalostukseen viileään. Sadonkorjuu tehdään koneellisesti, jolloin tulee tarkkailla noston onnistumista, sillä nahistuneet naatit voivat olla vaikeita nostaa. Ennen sadonkorjuuta sadosta tulee perata pois kukkavarrelliset kasviyksilöt.

Kasvintuhoojat: peltolude ja juurikärpänen ovat yleisimmät tuholaiset. Näitä voidaan ehkäistä käyttämällä kummallekin tuholaiselle tarkoitettuja torjunta-aineita. Liimapyydykset toimivat luteiden tarkkailussa. Pyydyksiä tulee tarkkailla viikoittain ja useammin tarvittaessa. Ludevaara on suurin toukokuun lopulla. Taimipolte ja ruvet voivat olla kasvitaudeista haasteena.

Rikkojen torjuntakeinot: rikat on hyvä torjua perusteellisesti ennen kasvuston perustamista, voidaan toteuttaa kemiallisesti ja mekaanisesti. Ennakoiva torjunta edistää satoa, myös 3-5 vuoden viljelykierto toimii ennakoivana rikkojentorjuntana.